

Universitetet i Stavanger

Rapportering offentlige anskaffelser 2025

for offentlig sektor (ikke omfattet av åpenhetsloven)

Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Universitetet i Stavanger oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå [her](#).

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltning av felleskapets ressurser skal offentlige virksomheter gå foran og ha et sirkulært og bærekraftig forbruk, og etterspørre varer og tjenester som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i både egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Den nye åpenhetsloven (Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) gir offentlig sektor et enklere arbeid med å ettergå at leverandører etterlever de forpliktelser som følger av anskaffelseslovens §5 om å respektere menneskerettighetene. Et annet viktig verktøy for oppdragsgivere i leverandøroppfølgingen er det oppdaterte nasjonale kontraktsvilkåret for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter, som er utarbeidet av Etisk handel Norge og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Kontraktsvilkåret stiller krav til leverandørers aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Medlemmer i Etisk handel Norge bruker sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel og bærekraftig forretningspraksis. Medlemmene er forpliktet til å jobbe aktivt for å ivareta mennesker, samfunn, miljø og dyrevelferd gjennom aktsomhetsvurderinger. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig og bærekraftig handel og konkurranse på like vilkår mellom leverandører, der grunnleggende menneskerettigheter er en viktig komponent på lik linje med pris, miljø, klima, kvalitet og leveringssikkerhet. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at bare seriøse leverandører tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene og tjenestene får grunnleggende menneskerettigheter oppfylt og at produksjonen ikke skader miljø, klima eller bidrar til korrupsjon.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel og aktsomhetsvurderinger på et definert basisnivå. Vedlagte rapport gjelder våre medlemmer i offentlig sektor som ikke er omfattet av åpenhetsloven og rapporten er offentlig tilgjengelig og kan lastes ned fra våre nettsider www.etiskhandel.no. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet i arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

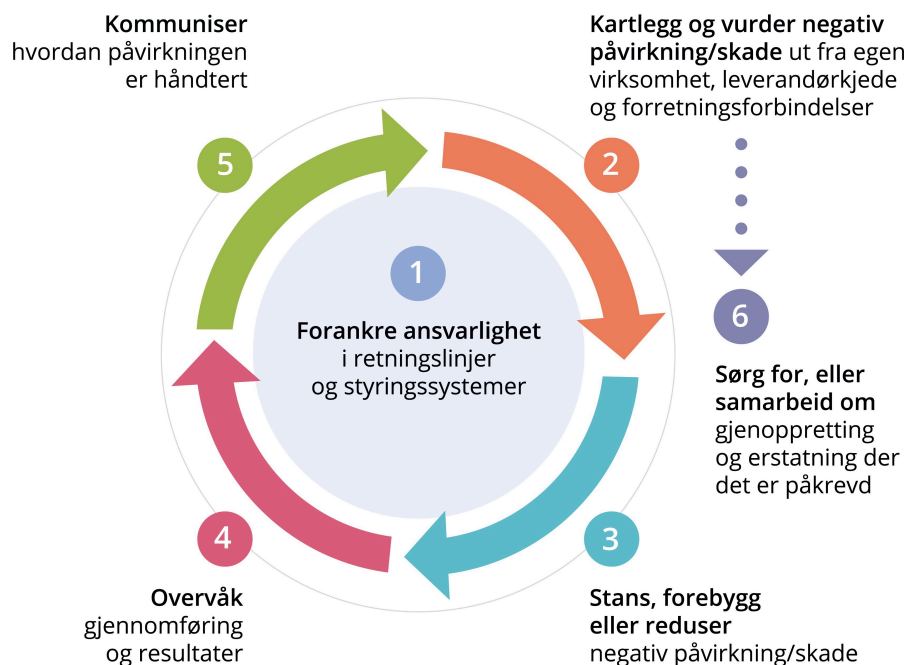

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Rapportering på aktsomhetsvurderinger med hensyn til mennesker, dyr, samfunn og miljø

Årsrapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger utelukker ikke at en virksomhet har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Metoden for aktsomhetsvurderinger er godt egnet til å bistå virksomheter til å opptre ansvarlig gjennom å kartlegge og håndtere risiko for negative påvirkninger og skade forårsaket av egen virksomhet, i leverandørkjeden og hos forretningsforbindelser, med hensyn til grunnleggende menneskerettigheter, miljø og korrupsjon. Det vil, basert på hvor i leverandørkjeden en virksomhet befinner seg, naturlig være ulik grad av delaktighet innenfor de ulike trinnene, men enhver virksomhet har plikt til å utøve ansvarlighet innenfor de ulike trinnene. Ansvarlighet i denne forbindelse for offentlig sektor baseres i stor grad på virksomhetens egen forankring, systemer og rutiner, egne vurderinger i forhold til risiko (basert på anerkjente kilder og egen kompetanse/erfaring), oppfølging av leverandør/kontrakt, kommunikasjon med berørte parter og samarbeid/bidra/påse sammen med leverandør om forbedringer/avvikshåndtering. Alle medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet på prinsipperklæringen om bærekraftig forretningspraksis med bruk av aktsomhetsvurderinger. Offentlige oppdragsgivere/virksomheter forplikter seg til å arbeide aktivt for samme mål innenfor det handlingsrommet loven til enhver tillater. I henhold til første pilar i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) har det offentlige et juridisk ansvar for å beskytte menneskerettighetene gjennom å utføre aktsomhetsvurderinger både i egne organer, i eierskap og i offentlige anskaffelser.

Denne årsrapporten er delt inn i kapitler basert på OECDs aktsomhetsvurderingsmodell, samt hensyntar de fire fasene av anskaffelsesprosessen for offentlig sektor. Anskaffelsesprosessen består av; 1. forankring, 2. planlegging, 3. gjennomføring og 4. oppfølging. De fire fasene er beskrevet i parentes i innholdsfortegnelsen under de seks trinnene i OECDs aktsomhetsmodell.

Forord fra virksomhetsleder

Universitetet i Stavanger (UiS) har eit viktig oppdrag i å bidra til å løyse dei store samfunnsutfordringane i vår tid, og samstundes vere ein drivkraft i den grønne omstillinga. Vår strategi forpliktar alle delar av UiS si verksemd til å bidra til ei sunn sosial og berekraftig utvikling – nasjonalt og globalt. Arbeidet med etisk handel er ein viktig del av dette samfunnsansvaret.

UiS har vore medlem av Etisk Handel Noreg (EHN) sidan 2008. Gjennom medlemskapet, saman med andre offentlege verksemdar, har me vore med på å betre praksisen for innkjøp av varer. Målet er at leverandørkjedene våre skal vise større respekt for grunnleggjande menneskerettar, arbeidstakarrettar og miljøet.

Arbeidet med etisk handel er tett knytt til lov og forskrift om offentlege anskaffingar, til tildelingsbrev frå departementet, til eigne strategidokument og til FNs berekraftsmål.

UiS stiller krav om bruk av aktsomheitsvurderingar i rammeavtalar og enkeltkjøp der det er relevant. Desse krava kan vere kvalifikasjonskrav, kontraktsvilkår og/eller tildelingskriterium.

Me følgjer opp leverandørane våre på dei etiske krava gjennom heile avtaleperioden. Dette inneber å kartleggje og prioritere risiko, og å setje i verk nødvendige tiltak for å handtere risikoen. God dialog med leverandørane er det viktigaste verkemiddelet i dette arbeidet, og dette har me hatt særleg fokus på i rapporteringsåret.

" Våre innkjøp skal innfri internasjonale standardar for arbeidstakarrettar og menneskerettar og bidra til sunn sosial og berekraftig utvikling. "

Klaus Mohn
Rektor ved Universitetet i Stavanger

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Universitetet i Stavanger

Adresse hovedkontor

Kjell Arholms gate 41, 4036 Stavanger

Antall ansatte

2 010

Navn, tittel og tlf.nr. for kontaktperson for rapporten

Espen Haavardsholm, Seniorrådgiver, tlf. 51 83 30 84

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

espen.haavardsholm@uis.no

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Universitetet i Stavanger (UiS) har om lag 12.000 studenter og 2.100 ansatte.

UiS har et mangfold av undervisnings-, forsknings- og utviklingsaktiviteter. Undervisningstilbudet spenner fra grunnstudier til doktorgradsstudier og etter- og videreutdanningstilbud.

Den faglige virksomheten ved Universitetet i Stavanger er organisert i seks fakulteter og ett museum: Det helsevitenskapelige fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet, Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, Fakultet for utøvende kunstfag, Handelshøgskolen ved UiS og Arkeologisk museum.

Den administrative virksomheten består av ulike stabs- og støtteenheter på sentralt nivå samt fakultets- og instituttadministrasjoner.

Unntatt ansatte ved Læringsmiljøsentret, avdeling Porsgrunn (som har sitt arbeidssted i Porsgrunn), har UiS-ansatte sitt primære arbeidssted i Stavanger.

UiS har et tett samarbeid med omgivelsene regionalt, nasjonalt og internasjonalt. UiS er det eneste norske universitetet som er medlem av European Consortium of Innovative Universities (ECIU).

Informasjon om anskaffelser/avtaler

Samlet verdi innkjøp av varer og tjenester i rapporteringsåret (NOK)

377 602 596

Totalt antall aktive anskaffelser/avtaler i rapporteringsåret

107

Oppgi antall avtaler hvor det har vært gjennomført kontraktsoppfølging under rapporteringsåret

7

Mål og fremdrift

MÅL OG FREMDRIFT I RAPPORTERINGSÅRET

1

Mål: UiS skal arbeide for å oppnå basisnivå, som er det grunnleggende nivå som EHN har definert for sine medlemmer.

Status: UiS har i løpet av 2025 arbeidet med handlingsplan for å nå basisnivået definert for EHN medlemmer. Målsetningen har vært at vi gjennom rapporten for 2025 å bli vurdert til å ha nådd basisnivået.

2

Mål: Innkjøpsrådgivere skal informere ledelsen om ny Policy og Arbeidsplan for etisk handel, og få denne forankret/vedtatt.

Status: UiS har utarbeidet og forankret/vedtatt Policy for bærekraftig forretningspraksis samt Arbeidsplan for aktsomhetsvurderinger.

3

Mål: UiS skal følge opp etiske kontraktsvilkår i rammeavtaler om Medisinsk forbruksmateriell, Blomster, Profileringsartikler og Cateringtjenester gjennom strukturerte samtaler og/eller skriftlig egenrapportering.

Status: UiS har gjennom strukturerte samtaler og/eller skriftlig egenrapportering fulgt opp kontraktsvilkåret i rammeavtalene om Medisinsk forbruksmateriell, Blomster, og Profileringsartikler.

Avtalen om Cateringtjenester er ikke fulgt opp i løpet av 2025, men målsetningen om å følge opp denne avtalen videreføres til 2026.

4

Mål: UiS skal stille etiske krav og/eller kriterier i nye anbud om Arbeidsklær og verneutstyr, Kjemikalier, Forbruksartikler og utstyr til laboratorium, og Nøkler, lås og beslag.

Status: UiS har stilt etiske kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i konkurranser om rammeavtale på Arbeidsklær og verneutstyr, Kjemikalier, Forbruksartikler og utstyr til laboratorium, og Nøkler, lås, beslag og adgangskontrollsystemer som ble gjennomført i 2025. Det er også startet kontraktsoppfølging på disse avtalene.

Det er videre stilt etiske kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i konkurranse om rammeavtale på Leie og rengjøring av dørmatter. Denne anskaffelsen har tilbudsfrist i 2026.

5

Mål: Innkjøpsrådgivere skal bidra til å gjennomføre informasjonsmøter for ansatte og ledere for å øke kompetansen om anskaffelser og etisk handel.

Innkjøpsrådgivere har holdt introduksjon om etisk handel for ny ansatt på innkjøpsseksjonen i tillegg til presentasjon om etisk handel for lærlingene ved UiS.

Status :

Ellers er det ikke avholdt informasjonsmøter, men målsetningen videreføres til 2026.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

UiS vil justere rutine om aktsomhetsvurderinger i tråd med krav for basisnivå for EHN medlemmer for rapportering i 2027 for året 2026.

2

UiS skal følge opp etiske kontraktsvilkår i rammeavtaler om Arbeidsklær og verneutstyr, Kjemikalier, Forbruksartikler og utstyr til laboratorium, Nøkler, lås, beslag og adgangskontrollsystemer, og Leie og rengjøring av dørmatter.

3

UiS skal opprettholde tiltak og kontraktsoppfølging i rammeavtaler om Blomster, Profileringsartikler og Cateringtjenester.

4

UiS skal avslutte kontraktsoppfølgingen i rammeavtalen om Medisinsk forbruksmateriell gjennom en tilbakemelding til rammeavtale-leverandøren og arbeide med å stille etiske krav/kriterier i nytt anbud på dette området.

5

Innkjøpsrådgivere skal gjennomføre informasjonsmøter for ansatte og ledere for å øke kompetanse og bevisstgjøring om anskaffelser og etisk handel.

1

Forankring av ansvarlighet i virksomheten

Forankring av bærekraft i virksomheten handler om å ha relevante strategier, planer, policy og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger i anskaffelser som er vedtatt av ledelsen.

For en offentlig virksomhet vil det bl.a. bety å ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er risiko for brudd på slike rettigheter, i tråd med §5 i Loven om offentlige anskaffelser (LOA). Det betyr også at anskaffelsesstrategi/policy og handlingsplaner omhandler bærekraft. Sentralt i dette er virksomhetens arbeid med aktsomhetsvurderinger. Det vil bla. si å ha strategier og planer for hvordan virksomheten identifiserer og håndterer virksomhetens negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø i hele leverandørkjeden. Gjennom å håndtere dette på en god måte bidrar virksomheten til oppnåelse av bærekraftsmålene.

Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og i denne forbindelse også oppfølging av leverandørens aktsomhetsvurderinger, bør være en integrert del av virksomhetens anskaffelsesprosess. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Forankring: Anskaffelsesstrategi/policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.uis.no/nb/om-uis/uis-er-medlem-i-etisk-handel>

1.A.2 Hvordan er anskaffelsesstrategi/policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Forankring av hensyn til etisk handel og bærekraftig forretningspraksis er vektlagt ved at UiS har vært medlem av Etisk Handel Norge (EHN) siden 2008, og har vært Miljøfyrtårn-sertifisert siden 2019.

Arbeidet med etisk handel er forankret i Handlingsplan for anskaffelser, som har vært gjeldende i perioden 2022–2025, samt i en egen Handlingsplan for etisk handel som har vært gjeldende frem til utgangen av 2024. Handlingsplan for anskaffelser for perioden 2026–2029 er under utarbeidelse.

Det er i tillegg utarbeidet et nytt policy-dokument og en arbeidsplan for aktsomhetsvurderinger som skal erstatte den tidligere handlingsplanen for etisk handel. Disse dokumentene er utarbeidet av innkjøpsrådgivere, med kommentarer fra arbeidsgruppen for etisk handel ved UiS. Det er også innhentet innspill til policy-dokumentet fra vår medlemsrådgiver i EHN.

Policyen er et statisk dokument som beskriver de overordnede rammene for UiS sitt arbeid med etisk handel. Dokumentet skal gjelde uten tidsbegrensning, frem til det eventuelt blir oppdatert.

Arbeidsplanen for aktsomhetsvurderinger er et operativt dokument som beskriver formål, tiltak, frister og ansvar. Planen skal holdes løpende oppdatert i arbeidet med oppfølging av etisk handel. Den inneholder både mål for oppnåelse av basisnivå, oppfølging av prosessmål, samt vurdering av risiko og tilhørende tiltak. Planen er basert på maler fra EHN.

Ny policy, med prinsipper for bærekraftig forretningspraksis (Code of Conduct), og arbeidsplanen for aktsomhetsvurderinger er presentert for og forankret/vedtatt av toppledelsen ved UiS.

Policyen er deretter kommunisert offentlig på interne nettsider (ansattsidene) og på eksterne nettsider (uis.no).

1.B Forankring: Organisering, internkommunikasjon og kompetanse

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser for bærekraftig forretningspraksis organisert i virksomheten, og hvorfor?

Vi har avklart roller og ansvar for å iverksette og implementere arbeidet med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser. Ansatte som er involvert i arbeidet, eller som har beslutningsmyndighet, er kjent med virksomhetens policy og arbeidsplan for aktsomhetsvurderinger.

Ansvar for å informere og gi støtte til organisasjonen om aktsomhetsvurderinger er lagt til Seksjon for innkjøp. Det er kartlagt internt at innkjøpsrådgiverne er de mest relevante i dette arbeidet, siden seksjonen har ansvar for den daglige gjennomføringen av anskaffelser på vegne av UiS. Arbeidet med etisk handel er beskrevet i innkjøpsrådgivernes stillingsinstrukser, og de har fått grunnleggende opplæring.

På ledernivå har seksjonsleder for innkjøp og økonomidirektør det overordnede ansvaret for implementering og oppfølging av policyen i arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

Seksjonsleder for innkjøp rapporterer, i samarbeid med innkjøpsrådgiverne, til økonomidirektør. I henhold til rutinen for aktsomhetsvurderinger rapporteres det videre gjennom statusrapportene fra Seksjon for innkjøp om risikovurderinger på land- og sektornivå, samt nødvendige tiltak fra arbeidsplanen for aktsomhetsvurderinger. Tiltakene følges opp videre i kontraktsoppfølgingen gjennom avtalenes levetid.

UiS har også en arbeidsgruppe for etisk handel som er bredt sammensatt med representanter fra ulike enheter. Arbeidsgruppen ble etablert da UiS meldte seg inn i EHN, for å forankre arbeidet med etisk handel i organisasjonen. UiS vil vurdere organiseringen og mandatet for etisk handel arbeidet for å skape bedre forankring samt at arbeidsgruppa skal være mer aktiv under kontraktsoppfølgingen og andre løpende oppgaver innen etisk handel. Dette er tatt med som et tiltak i arbeidsplanen.

1.B.2 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å arbeide med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser og følge opp dette hos leverandører?

Arbeidet med å etterleve innhold beskrevet i policy, krever særskilt kompetanse innen etisk handel og en oppdatert oversikt over gjeldende maler og verktøy. Rådgivere ved Seksjon for innkjøp har deltatt på ulike kurs om aktsomhetsvurderinger arrangert av EHN, og har fått grunnleggende opplæring.

UiS har som mål å vedlikeholde og styrke kompetansen innen etisk handel ved Seksjon for innkjøp, inkludert aktsomhetsvurderinger. Dette skal skje gjennom deltakelse i eksterne fagnettverk, kurs og andre tilbud, blant annet i regi av EHN og DFØ, samt gjennom intern erfaringsutveksling.

UiS ønsker videre å øke kompetanse og bevisstgjøring om etisk handel og anskaffelser hos ledere og ansatte i organisasjonen ved å gjennomføre informasjonsmøter.

1.C Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

UiS sine forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø er forankret i virksomhetens overordnede strategi og handlingsplaner.

UiS, ved Seksjon for innkjøp, har avsatt nødvendige og tilstrekkelige ressurser til arbeidet med etisk handel, der aktsomhetsvurderinger er prioritert.

UiS har utarbeidet en policy for bærekraftig forretningspraksis (Code of Conduct), en arbeidsplan for aktsomhetsvurderinger og en rutine for aktsomhetsvurderinger i UiS sine anskaffelser. Dette er nærmere beskrevet under punkt 1.A.2.

I tillegg har UiS igangsatt arbeid med mål om reduksjon av klimagassutslipp knyttet til anskaffelser, i tråd med Parisavtalen. Ansvar for dette arbeidet er tydelig definert i UiS sin klima- og miljøplan.

1.D Forankring: Partnerskap og samarbeid med leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med leverandørkjeden?

For rammeavtaler der det er stilt etiske krav som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, blir leverandørene informert om disse kravene i anbudsdokumentene og ved kontraktsinngåelse, jf. rutine for aktsomhetsvurderinger i UiS sine anskaffelser. UiS benytter maler for kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår utarbeidet av Etisk Handel Norge (EHN) og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).

Videre sendes egenrapporteringskjema og/eller risikoskjema til leverandørene, basert på maler fra EHN og DFØ. UiS gir tilbakemelding til leverandørene på egenrapporteringen. For relevante rammeavtaler gjennomfører UiS kontraktsoppfølging gjennom hele avtalenes levetid.

UiS har fastsatt kriterier for leverandører knyttet til aktsomhetsvurderinger i anskaffelser, slik det er beskrevet i kontraktsvilkårene. Det finnes rutiner for å vurdere leverandørene opp mot disse kriteriene, formidle kravene og gi tilbakemelding om mulige forbedringer.

UiS vil arbeide for å følge opp også andre tema innen kontraktsoppfølging sammen med avtalepartene, og vil ved behov justere innkjøpspraksis og rutiner i samarbeid med leverandørene. Dette gjelder dersom oppfølgingen viser at praksis og rutiner kan ha negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn eller miljø.

Ved behov gjennomfører UiS markedsdialog der etiske kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, eventuelle tildelingskriterier knyttet til ansvarlighet og bærekraft, blir drøftet. Dialogen skal bidra til å avklare hva kravene innebærer for både oppdragsgiver og leverandør. Dette er særlig aktuelt dersom slike krav eller kriterier vurderes brukt på områder der de ikke allerede er godt kjent i markedet.

UiS informerer også om arbeidet ved å publisere relevant informasjon på universitetets eksterne nettsider.

1.D.2 Hvordan jobbes det med å ivareta prinsipperklæringen?

Policyen, sammen med kontraktsvilkårene, tydeliggjør hvilke forventninger UiS har til leverandørene.

Vi vil fortsette arbeidet med å formidle elementer fra Code of Conduct som ikke dekkes av kontraktsvilkårene, til våre avtaleleverandører. Leverandørene skal viderearbeide med disse elementene i sin egen leverandørkjede.

I tillegg har UiS en rutine og en arbeidsplan for aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser. Disse skal holdes løpende oppdatert og justeres i tråd med relevant kontraktsoppfølging.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i anskaffelser under rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Arbeidet med bærekraftig forretningspraksis er omstendelig, og vi erkjenner kompleksiteten med oppfølging av våre innkjøp. I perioden hvor vi nå er i omstilling jobber vi med å finne metoden som tilfredsstillende alle krav på best mulig måte.

I rapporteringsåret har vi gjennomført flere dialogmøter med leverandører for å følge opp aktsomhetsvurderinger i avtaler med etiske kontraktsvilkår. Vi opplever at dialogen i slike møter er både oppklarende og nyttig for begge parter. Samtidig kan det også være behov for å be om supplerende informasjon på e-post, både før og etter møtene.

Vi har i rapporteringsåret fortsatt å bruke risikoverktøyet lansert av EHN. Dette verktøyet gjør det mulig å kartlegge den mest vesentlige risikoen på en mer effektiv måte, ved hjelp av anerkjente kilder for risikovurdering. Vi opplever at verktøyet gir god støtte både for kartleggingen og for å strukturere den videre oppfølgingen gjennom tiltak.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning eller skade på, mennesker, dyr, samfunn og miljø i leverandørkjeden.

For offentlig sektor vil det være vesentlig å foreta denne type kartlegging i flere faser av en anskaffelsesprosess. Først overordnet i planleggingsfasen og deretter i konkurransegjennomføringen. Virksomheten må i planleggingsfasen tilegne seg overordnet kunnskap om risikobildet for de aktuelle produkter/tjenester som inngår i anskaffelsen. Deretter, ut fra grad av risiko, tilpasse videre dialog, krav, kriterier og oppfølging mot aktuelle tilbydere/leverandører (konkurransegjennomføring).

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø må også inngå i kontraktsoppfølgingen for å redusere og forebygge risiko for menneske, dyr, samfunn og miljø. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av tilbydere/leverandører er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

2.A.1 Risikokartlegging

Det gjennomføres en overordnet risikokartlegging knyttet til brudd på etiske krav i UiS sine anskaffelser. Risikoen vurderes blant annet med utgangspunkt i DFØs høyrisikoliste for brudd på grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden, og danner grunnlag for videre prioritering.

Inngåelse av rammeavtaler ved UiS er ofte gjentakende prosesser. Dette gir et bedre grunnlag for risikovurderinger før nye anskaffelsesprosesser starter, ettersom det allerede er gjennomført risikokartlegginger innen de samme produktområdene.

Prioritering av anskaffelser gjennomføres én gang i året, innen fristen for rapportering til EHN om etisk handel. Prioriterte anskaffelser skal omtales i rapporten, sammen med mål og planlagte aktiviteter for kommende rapporteringsår.

Risikovurderinger skal også gjennomføres løpende dersom det oppstår behov for anskaffelser som ikke var planlagt da den årlige risikovurderingen ble utført.

I UiS sine anskaffelser skal de etiske kravene gjelde for hele leverandørkjeden. I tråd med aktsomhetsvurderinger som metode prioriteres den mest alvorlige risikoen først, sett fra perspektivet til dem som rammes. Dette gjelder uavhengig av hvor i leverandørkjeden risikoen for brudd oppstår. Vurdering av vesentlig risiko baseres på alvorlighetsgrad (hvor alvorlig konsekvensen er), omfang (hvor mange som berøres) og mulighet for reversering. Irreversibel skade, som for eksempel dødsfall, skal prioriteres før slik skade inntreffer.

Vurderingen av alvorlighetsgrad baseres på tilgjengelig kunnskap, samtidig som risikobildet kan endre seg etter hvert som ny informasjon fremkommer. Risikoen kan vise seg å være mer eller mindre alvorlig enn først antatt, og dette avdekkes gjennom oppfølging av kontraktene.

Leverandørkjedekartlegging, egenrapporteringsskjema og risikoskjema i anskaffelser der etisk handel er stilt som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, danner grunnlaget for videre risikohåndtering i kontraktsperioden. UiS benytter risikovurderingsverktøy utarbeidet av EHN i oppfølgingen av prioriterte avtaler. Verktøyet bygger på internasjonalt anerkjente kilder for arbeidsforhold og menneskerettigheter som omhandler; tvangsarbeid, fagforeningsfrihet og rett til kollektive forhandlinger, barnarbeid, likestilling for kjønn, levelønn og korrupsjon. Dette i tråd med OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger som metodisk grunnlag. UiS tilpasser kontraktsoppfølgingen i tråd med dette.

Se også nærmere beskrivelse av risikokartlegging under punkt 2.A.4.

2.A.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

1

I hvilke type anskaffelser	Arbeidsklær og verneutstyr
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

2

I hvilke type anskaffelser	Kjemikalier
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

3

I hvilke type anskaffelser	Forbruksartikler og utstyr til laboratorium
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

4

I hvilke type anskaffelser	Nøkler, lås og beslag og adgangskontrollsystemer
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

5

I hvilke type anskaffelser	Kaffeautomater (kaffebønner)
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

6

I hvilke type anskaffelser	Medisinsk forbruksmateriell
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

7

I hvilke type anskaffelser	Blomster
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

8

I hvilke type anskaffelser	Cateringtjenester
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Nei
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

9

I hvilke type anskaffelser	Profileringsartikler
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Ja
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

I hvilke type anskaffelser	Leie og rengjøring av dørmatter
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.3 List opp virksomhetens prioriterte risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Risiko i rammeavtale om Blomster: Manglende levelønn og barnarbeid i Kenya.	Barnarbeid Lønn	Kenya
Risiko i rammeavtale om Profileringsartikler: Manglende likestilling og fagforeningsfrihet i India.	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering	India
Risiko i rammeavtale om Profileringsartikler: Manglende levelønn og fagforeningsfrihet i Bangladesh.	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Lønn	Bangladesh

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.4 Beskriv prioriterte risikoområder og bakgrunn for prioriteringen av disse. Beskriv hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med. Beskriv videre også om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

Vi prioriterer denne risikoen basert på innhenting av informasjon ved bruk av EHNs risikoverktøy. Ved hjelp av dette verktøyet, i kombinasjon med informasjon fra anerkjente offentlige kilder, får vi kunnskap om risiko på både land- og sektornivå.

Kartleggingen viser at det er høy risiko for at arbeidere på blomsterplantasjer i Kenya ikke mottar tilstrekkelig lønn. En levelønn skal som minimum gjøre det mulig for arbeidstakere å forsørge seg selv og sin familie. Det rapporteres også om forekomst av barnarbeid. Det er igangsatt tiltak knyttet til sertifisering (Fairtrade), og vi ønsker å bidra til at rammeavtaleleverandøren opprettholder dette tiltaket.

Videre viser kartleggingen høy risiko for at kvinnelige arbeidere på tekstilfabrikker i India utsettes for diskriminering, samt at arbeiderne mangler organisasjonsfrihet. Tiltak knyttet til sertifisering (SA8000) er igangsatt, og vi ønsker å bidra til at rammeavtaleleverandøren opprettholder dette tiltaket.

Kartleggingen viser også høy risiko for at arbeidere på tekstilfabrikker i Bangladesh ikke mottar levelønn, samt risiko for manglende rett til organisering. Revisjonsrapporter fra amfori BSCI indikerer at risikoen er håndtert, men dette anses foreløpig ikke som tilstrekkelig til å avslutte oppfølgingen av dette produktet.

Gjennom systematisk oppfølging vil vi, i samarbeid med våre leverandører, videre kartlegge risikoen. Vårt inntrykk så langt er at leverandørene arbeider seriøst med oppfølgingen av de etiske kravene i leverandørkjeden. Dette bygger på åpen og konstruktiv dialog, samt bruk av aktsomhetsvurderinger som metode. Gjennom videre samarbeid ønsker vi å opprettholde allerede igangsatte tiltak, vurdere andre relevante tiltak og eventuelt starte oppfølging av flere produkter innenfor disse rammeavtalene.

Risikoen er prioritert, og vi er samtidig klar over at det kan forekomme annen risiko knyttet til disse avtalene. Prioriteringen er gjort for å sikre at arbeidet er håndterbart. Kartlegging og oppfølging av tiltak gjennomføres gjennom hele avtalenes levetid, og prioriteringene kan justeres på et senere tidspunkt.

3 Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte.

For offentlig sektor vil kartleggingen bl.a. innebefatte å benytte informasjon, kunnskap og dokumentasjon som leverandør innehar. Leverandør skal inneha oversikt over bl.a. risiko på land- og sektornivå og kunnskap om hvordan prioritere basert på mest vesentlig negativ påvirkning mennesker, dyr, samfunn og miljø. Dog må virksomheten selv gjøre sine innledende vurderinger på risiko og prioritering av dette.

Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres.

Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne strategier, policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stans, forebygg eller reduser (planlegging, gjennomføring og oppfølging)

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

	Risiko i rammeavtale om Blomster: Manglende levelønn og barnearbeid i Kenya.
Overordnet mål :	UiS ønsker i leverandørkjeden for blomster å bidra til at arbeidere på relaterte blomsterplantasjer i Kenya får utbetalt levelønn samt her bidra til å redusere risiko for barnearbeid.
Status :	UiS har kartlagt risiko på rammeavtalen, og har gjennomført flere strukturerte møter med rammeavtale-leverandøren.
Mål i rapporteringsåret :	UiS skal følge opp etiske kontraktsvilkår gjennom strukturerte samtaler og/eller skriftlig egenrapportering.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

UiS har gjennomført anskaffelse med etiske kvalifikasjons- og kontraktsvilkår. Vi har gjennomført oppfølging på avtalen gjennom flere strukturerte møter. Vi har også kartlagt risiko med hjelp av EHN sitt risikoverktøy. Sammen med rammeavtale-leverandøren har vi utarbeidet mål om å opprettholde sertifisering (Fairtrade) som tiltak.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Leverandørdialog og sertifisering (Fairtrade) er satt inn som risikoreduserende tiltak. UiS ønsker å fortsette med minimum årlige oppfølgingsmøter sammen med rammeavtale-leverandøren for å sikre at dette opprettholdes og eventuelt sette inn andre tiltak for å redusere risiko i leverandørkjeden.

	Risiko i rammeavtale om Profileringsartikler: Manglende likestilling og fagforeningsfrihet i India.
Overordnet mål :	UiS ønsker å bidra til at arbeidere på relaterte tekstilfabrikker i India ikke kjønnsdiskrimineres og her støtte opp om fagforeningsfrihet samt rett til kollektive forhandlinger.
Status :	UiS har kartlagt risiko på rammeavtalen, og har gjennomført flere strukturerte møter med rammeavtale-leverandøren.
Mål i rapporteringsåret :	UiS skal følge opp etiske kontraktsvilkår gjennom strukturerte samtaler og/eller skriftlig egenrapportering.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

UiS har gjennomført anskaffelse med etiske kvalifikasjons- og kontraktsvilkår. Vi har gjennomført oppfølging på avtalen gjennom flere strukturerte møter. Vi har også kartlagt risiko med hjelp av EHN sitt risikoverktøy. Sammen med rammeavtale-leverandøren har vi utarbeidet mål om å opprettholde sertifisering (SA8000) som tiltak.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Leverandørdialog og sertifisering (SA8000) er satt inn som risikoreduserende tiltak. UiS ønsker ønsker å fortsette med minimum årlige oppfølgingsmøter sammen med rammeavtale-leverandøren for å sikre at dette opprettholdes og eventuelt sette inn andre relevante tiltak for reduksjon av risiko. Vi vil også vurdere oppfølging av andre produkter som kjøpes på rammeavtalen.

	Risiko i rammeavtale om Profileringsartikler: Manglende levelønn og fagforeningsfrihet i Bangladesh.
Overordnet mål :	UiS ønsker å bidra til at arbeidere på relaterte tekstilfabrikker i Bangladesh får utbetalt lønn til å forsørge seg selv og familien og her støtte opp om fagforeningsfrihet samt rett til kollektive forhandlinger
Status :	UiS har kartlagt risiko på rammeavtalen, og har gjennomført flere strukturerte møter med rammeavtale-leverandøren.
Mål i rapporteringsåret :	UiS skal følge opp etiske kontraktsvilkår gjennom strukturerte samtaler og/eller skriftlig egenrapportering.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

UiS har gjennomført anskaffelse med etiske kvalifikasjons- og kontraktsvilkår. Vi har gjennomført oppfølging på avtalen gjennom flere strukturerte møter. Vi har også kartlagt risiko med hjelp av EHN sitt risikoverktøy. Det er også innhentet revisjonsrapport fra Amfori BSCI.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Leverandørdialog og innhenting av revisjonsrapport er satt inn som risikoreducerende tiltak. UiS ønsker å fortsette med minimum årlige oppfølgingsmøter sammen med rammeavtale-leverandøren for å sikre at dette opprettholdes og eventuelt sette inn andre risikoreducerende tiltak. Vi vil også vurdere oppfølging av andre produkter som kjøpes på rammeavtalen.

ANDRE TILTAK FOR Å HÅNDTERE NEGATIV PÅVIRKNING

Beskriv virksomhetens generelle tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning knyttet til anskaffelser, også i leverandørkjeden.

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

UiS benytter krav og kriterier knyttet til natur- og miljøpåvirkning i relevante anskaffelser, i henhold til §§ 7–9 om klima- og miljøhensyn i Forskrift om offentlige anskaffelser. Krav og kriterier inngår som tildelingskriterier, kvalifikasjonskrav, kontraktsvilkår og/eller som krav i spesifikasjonen, avhengig av hvor det er mest relevant og hensiktsmessig å stille krav eller kriterier.

Videre bidrar UiS til å redusere natur- og miljøpåvirkning gjennom deltakelse i de statlige fellesavtalene til DFØ. UiS har også en klima- og miljøplan som gjelder fra 2024 til 2030. Utover tiltak knyttet til energi og bygg, reiser og transport, samt avfall og gjenvinning, er følgende tiltak knyttet til innkjøp og ombruk nevnt:

- Øke graden av vedlikehold og reparasjon av møbler, inventar og IKT-utstyr, samt utvikle løsninger for ombruk internt på campus eller gjennom samarbeidspartnere.
- Imøtekomme forventninger fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) ved å stille krav til klimavennlige teknologier, produkter og løsninger som gir smartere ombruk, (for)bruk og gjenvinning, og som fremmer langsiktig verdiskaping.
- Øke bruken av kriterier innen ombruk, miljømerking, energimerking, mat med lavere klimaavtrykk, miljøvennlige reiser, livssyklus kostnader og levetid.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Tiltakene som er nevnt under punkt 3.B.1 ovenfor, kan også bidra til reduksjon av klimagassutslipp i UiS sine innkjøpsavtaler.

Her er lenke til Klima og miljøplan for UiS: <https://www.uis.no/nb/om-uis/klima-og-miljoplan-for-uis>

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

UiS har en ambisjon om å øke andelen sirkulært forbruk ved å legge til rette for gjenbruk, redesign og kjøp av brukte produkter.

UiS arbeider med ulike tema innen kontraktsoppfølging sammen med avtaleleverandørene, for eksempel samarbeid, oppfølging, priser, leveringstid og eventuelle avvik. Ved behov vil UiS justere innkjøpspraksis og rutiner i samarbeid med leverandørene, dersom oppfølgingen viser at praksis og rutiner kan ha negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

UiS benytter tildelingskriterier knyttet til sertifiseringer og bærekraftige materialer i relevante anskaffelser. Videre stiller UiS kvalifikasjonskrav om ivaretagelse av miljøhensyn der dette er relevant. Som dokumentasjon godtas sertifiseringsbevis for Miljøfyrtårn, ISO 14001 eller EMAS, eventuelt at tilbydere beskriver sin miljøprofil.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

UiS støtter demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon i kommunikasjonen med leverandører, både gjennom kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, samt ved å fremheve dette i forbindelse med oppfølging av avtaler i kontraktsperioden. Temaet fri fagorganisering og kollektive forhandlinger er også omtalt i UiS policy for bærekraftig forretningspraksis.

3.B.6 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

UiS har egne etiske retningslinjer for innkjøp og et etisk regelverk som blant annet omfatter bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser. I tillegg er UiS underlagt Etiske retningslinjer for statstjenesten. Temaet anti-korrupsjon er også omtalt i UiS policy for bærekraftig forretningspraksis. Videre inngår dette som et punkt i den generelle lederopplæringen fra Økonomiavdelingen.

UiS har videre en rutine for utfylling og signering av habilitetsskjema for personer som gjennomfører anskaffelser på vegne av UiS. Dette gjelder alle anskaffelser med en verdi over NOK 100 000 eksklusive merverdiavgift.

Leverandører informeres om UiS sine rutiner for bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser gjennom anbudsdokumentene. UiS formidler tydelig at UiS, inkludert alle ansatte, aldri skal tilby eller motta ulovlige eller urettmessige pengegaver eller andre godtgjørelser for å oppnå forretningsmessige eller private fordeler for seg selv eller for kunder, agenter eller leverandører.

3.B.7 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

UiS har utarbeidet en rutine for oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i rammeavtaler, typisk ved kjøp av tjenester, der det er knyttet risiko til dette. Det gjennomføres årlig en risikovurdering av avtaleporteføljen med hensyn til risiko for brudd på krav til lønns- og arbeidsvilkår. Risikovurderingen gjennomføres én gang i året for UiS sine kommende anskaffelser og skal være ferdigstilt innen utgangen av januar.

For avtaler der det er vurdert å foreligge risiko knyttet til lønns- og arbeidsvilkår, sendes egenrapporterings skjema til avtaleleverandørene. Det kan også være behov for ytterligere oppfølging dersom det vurderes å være høy risiko for brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår.

A man with short brown hair and safety glasses is looking down at his work in a factory. The background is a blurred industrial environment with metal structures and equipment. The lighting is bright, coming from overhead fixtures.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser og i kontraktsoppfølging.

Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre (f.eks leverandører).

Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser og i kontraktsoppfølging brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåke og evaluere (oppfølging)

4.A.1 Beskriv hvem som har ansvar for å overvåke effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø i forbindelse med anskaffelser, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis.

I praksis er det innkjøpsrådgivere, seksjonsleder for innkjøp og arbeidsgruppen for etisk handel som overvåker effekten av iverksatte tiltak for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade eller negativ påvirkning på mennesker, samfunn, dyr og miljø i forbindelse med anskaffelser.

Innkjøpsrådgiverne har ansvar for den løpende evalueringen av tiltakene, og samarbeider med avtaleleverandørene gjennom egenrapportering og strukturerte samtaler for å iverksette relevante tiltak og/eller utarbeide egne forbedringsplaner som har tilstrekkelig effekt for å håndtere den mest vesentlige risikoen.

Arbeidsgruppen skal årlig vurdere rapporten om etisk handel og, i samarbeid med innkjøpsrådgiverne, foreslå nødvendige justeringer av mål og tiltak.

4.A.2 Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til bærekraft, inkludert etiske- og sosiale krav, i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

7

4.A.3 Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kravene hos aktører i leverandørkjeden? Faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø omfattes. Manglende åpenhet om leverandørkjede og manglende bærekraftspolicy kan også være vanlige avvik. Hvis ja: Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

1

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid etc)	
Hvor i leverandørkjeden?	
Tiltak iverksatt for å rette avvik	
Status	

Risiko for avvik fra de etiske- og sosiale kravene er kartlagt, men det er ikke gjort funn som tilsier faktiske brudd med de etiske og sosiale kravene i leverandørkjeden.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomhetens aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Det vil si ekstern kommunikasjon av policyer, strategier, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert funn og effekt og resultater av tiltakene/aktivitetene.

5.A Kommunisere eksternt (oppfølging)

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser, kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

- UiS informerer eksternt (uis.no) om våre årlige rapporteringer til EHN med lenke til rapporten. Rapporten er offentlig. Her fremgår også UiS sine prioriterte risiko-områder, med relevante mål/tiltak.
- UiS informerer leverandører om de etiske kravene gjennom anbudsdocumentene som publiseres i de offentlige kunngjøringsdatabasene doffin.no og ted.europa.eu.
- Ved behov informerer UiS offentlig om etiske krav og/eller kriterier gjennom veiledende kunngjøringer i de offentlige kunngjøringsdatabasene doffin.no og ted.europa.eu. Dette gjelder særlig dersom UiS vurderer å benytte slike krav eller kriterier på områder der disse ikke allerede er godt kjent i markedet. I veiledende kunngjøringer inviteres det til markedsdialog om kvalifikasjonskrav og eventuelle øvrige krav eller kriterier knyttet til ansvarlighet og bærekraft, samt hva dette innebærer for både oppdragsgiver og leverandør.
- UiS har en offisiell klima- og miljøplan der institusjonen fastsetter mål for reduksjon av klimagassutslipp, inkludert tiltak som skal bidra til å redusere utslipp fra blant annet energibruk og reiser. Planen beskriver konkrete målsetninger og kommunikasjonstiltak for å involvere ansatte og studenter i grønn omstilling. UiS sin klima- og miljøplan peker eksplisitt på at universitetet planlegger og gjennomfører årlige klimaregnskap for utslipp, og bruker dette som grunnlag for måloppfølging og videre tiltak.

An aerial photograph of a vast, dense coffee plantation. The trees are lush green and cover the entire landscape. Several workers are visible, scattered throughout the plantation, some appearing to be engaged in manual labor. The perspective is from a high angle, looking down on the canopy of the trees.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø, håndteres skaden gjennom å sørge for eller samarbeide om gjenoppretting.

Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for, eller samarbeide om, tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert. Ved inngåelse av leverandørkontrakter, hvor det viser seg at leverandøren, enten direkte eller indirekte, har bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø, forventes det at også oppdragsgiver bidrar til gjenoppretting. Grad av bidrag til gjenoppretting fra oppdragsgiver kan i denne sammenheng variere. I mange tilfeller vil den mest aktuelle handlingen være, som et minimum, å påse at leverandør utfører sin plikt til å bidra til gjenoppretting videre i leverandørkjeden. (Kontraktsoppfølging på pkt. 2.6 i kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden, utarbeidet av DFØ og EHN).

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens strategi/policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Der UiS sine aktiviteter forårsaker eller medvirker til skade, vil UiS søke å gjenopprette skaden. Tilsvarende er leverandøren ansvarlig for sin egen påvirkning og skal sørge for gjenoppretting.

UiS vil arbeide videre med å samarbeide med leverandørene om tilgang til klageordninger og involvering av relevante interessenter, slik at arbeidere og/eller lokalsamfunn kan få sine saker hørt og håndtert.

Dersom en av UiS sine avtaleleverandører forårsaker eller medvirker til skade, vil UiS samarbeide med leverandøren for å sikre at leverandøren bidrar til gjenoppretting videre i sin leverandørkjede, i samsvar med kontraktsvilkåret fra DFØ punkt 2.6.

6.A.2 Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

6.B Sikre tilgang til mekanismer for gjenoppretting (oppfølging)

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at påvirkede arbeidere og lokalsamfunn i leverandørkjeden har tilgang til effektive mekanismer for gjenoppretting, når det er aktuelt

UiS har god forståelse for viktigheten av arbeidernes rettigheter og muligheter til å kunne klage på og påvirke sin egen arbeidsplass. Gjennom kontraktsoppfølging tilegner UiS seg kunnskap og støtter opp om fungerende klagemekanismer knyttet til negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. UiS fremhever betydningen av interessentdialog og involvering av arbeidere som en integrert del av kontraktsoppfølgingen av utvalgte rammeavtaler.

Kontaktinformasjon:

Universitetet i Stavanger
Espen Haavardsholm, Seniorrådgiver, tlf. 51 83 30 84
espen.haavardsholm@uis.no